

Намудҳои мурочиаткуни нисбӣ, мутлақ ва омехта

Суроғабанди чист?

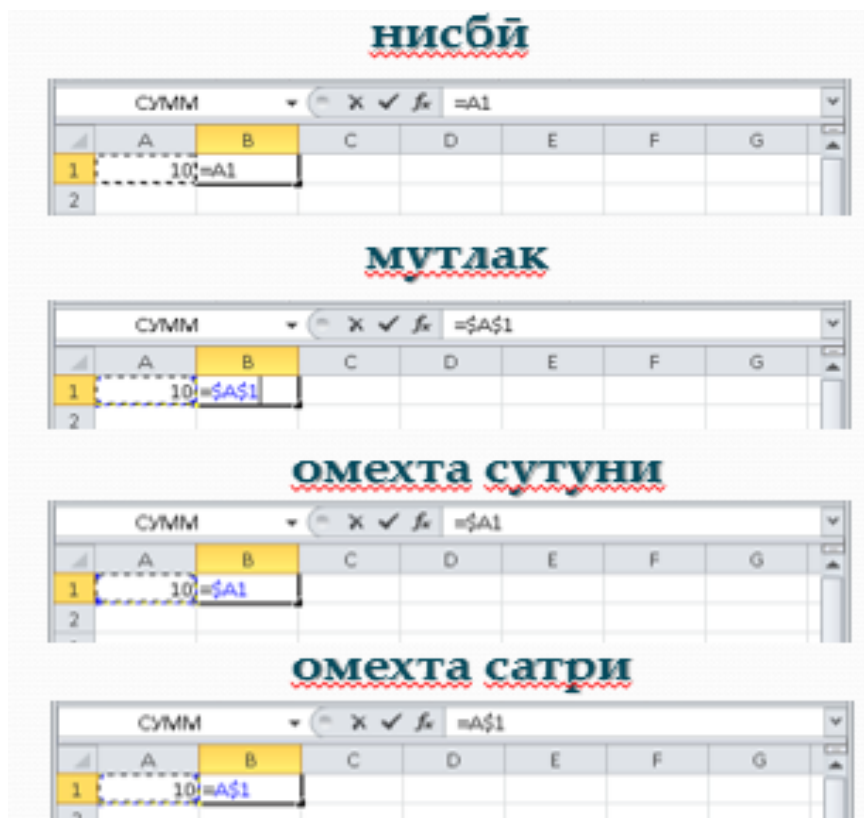
Дар ҳолати аз як ячейка ба ячейкаи дигар кӯчонидани формулаҳо Ms Excel ба таври автоматӣ дар ҳар як ячейка суроғабандии онро ислоҳ мекунад. Дар бисёр ҳолатҳо ҳамин кифоя аст. Вале ҳолатҳое мешаванд, ки суроғабандии он бояд бе тағйир монад.

Ҳангоми истифодабарии намудҳои мурочиаткуни нисбӣ, мутлақ ва омехта аз клавиатура тугмаи функционалии F4 пай дар пай пахш карда шавад.

Расми 2.24. Истифодабарии тугмаи F4

Масалан, агар ҳангоми кайди ячейкаи A1 дар формула, тугмаи F4 дар клавиатура пай дар пай пахш карда шавад, он гоҳ номи ин ячейка дар формула пай дар пай мувофиқан намудҳои зеринро мегирад: \$A\$1, A\$1, \$A1. Мавҷудияти симболи \$ дар номи суроғайи ячейка - нишондиҳандаи мурочиаткунии мутлақ мебошад.

Расми 2.25. Истифодабари намудҳои муроҷиаткуни

Муроҷиаткуни. Намудҳои муроҷиаткуни

Адресатсия (Муроҷиаткуни) ин ҳаволакуни ба диапазони ячейка мебошад. Муроҷиаткуни 3 хел мешавад: нисбӣ, мутлақ, омехта.

Муроҷиаткунии нисбӣ

Муроҷиаткуни нисбӣ номида мешавад, агар ҳангоми нусхабардорӣ адреси ячейка тағйир ёбад. Мисол: A1, B5, C10. Агар дар формула муроҷиаткунии нисбӣ истифода бурда шавад, дар вақти нусхабардорӣ он адреси худро вобаста аз мавқеи ҷойгиршавиаш иваз менамояд.

		B6		f _x	=A6
	A	B	C	D	
1		1	1		
2		2	2		
3		3	3		
4		4	4		
5		5	5		
6		6	6		
7		7	7		

Расми 2.26. Мурочиаткунии нисбӣ

Мурочиаткунии мутлақ

Мурочиаткунии мутлақ номида мешавад, агар ҳангоми нусхабардори адреси ячейка тағйир наёбад. Мисол: \$A\$1, \$B\$5, \$C\$10. Аломати (\$) нишонаи мутлақ будани сурога мебошад. Агар дар формула мурочиаткунии мутлақ истифода бурда шавад, дар вақти нусхабардорӣ он адреси худро иваз наменамояд.

		B1		f _x	=A\$1
	A	B	C	D	E
1	1	1			
2	2	1			
3	3	1			
4	4	1			

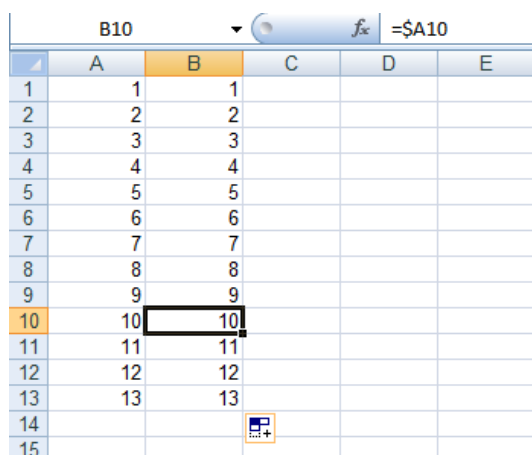
Расми 2.27. Мурочиаткунии мутлақ

Мурочиаткунии омехта

Якҷоягии мурочиаткунии нисбӣ ва мутлақро мурочиаткунии омехта меноманд. Мурочиаткунии омехта дар навбати худ 2 хел мешавад:

сурогаи омехта нисбат ба сатр - A\$1, дар инҷо сурога нисбат ба сатр мутлақ буда нисбат ба сутун нисбӣ аст.

сурогаи омехта нисбат ба сутун - \$A1, дар инҷо сурога нисбат ба сатр нисбӣ буда нисбат ба сутун мутлақ аст.

	A	B	C	D	E
1	1	1			
2	2	2			
3	3	3			
4	4	4			
5	5	5			
6	6	6			
7	7	7			
8	8	8			
9	9	9			
10	10	10			
11	11	11			
12	12	12			
13	13	13			
14					
15					

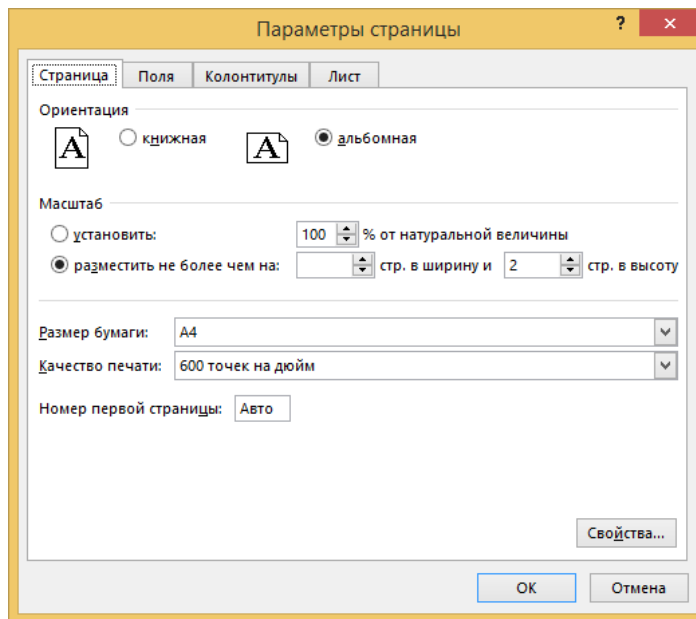
Расми 2.28. Мурочиаткунии омехта

2.13. Тарзҳои тағйирдиҳии параметрҳои саҳифаҳои varaқи коривачопкунии онҳо

Тарзҳои муайянкунии параметрҳои саҳифаҳои чопи. Ҳангоми омӯзиши тахриргари матнии MS Word оиди саҳифаи чопӣ ва характеристикаҳои он маълумоти муфасссал оварда шуда буд. Бинобар ҳамин, дар ин ҷо мо хусусиятҳои асосӣ ва фарқкунандаи тарзи тағйирдиҳии параметрҳои саҳифаҳои чопиро дар MS Excel дида мебароем.

Пеш аз ҳама қайд кардан лозим аст, ки тасвири экрании ҷадвали электронии MS Excel аз тасвири қоғазии он ба кулӣ фарқ дорад. Сабаб дар он аст, ки андозаи Varaқи кори ҷадвал бо андозаи varaқи чопӣ якхела нест. Аз ҳамин сабаб лозим меояд, ки varaқи кориро ба фрагментҳо тақсим намуда, андозаашонро бо андозаи varaқи чопӣ мувофиқ намоем. Ба ғайр аз ин, ҳангоми чопи ҷадвал раками сатру сутунҳо, ҳудудҳои шартии ячеккаҳо ва ғайра инъикос намеёбанд. Бинобар ҳамин, пеш аз чопӣ ҷадвал бояд аввал параметрҳои саҳифаҳои чопиро муакян намоем.

Барои муайян намудани параметрҳои саҳифаи чопӣ аз командаи зерини менюи барномаи Excel истифода мебарем: **ФАЙЛ ► Печать ► Параметры страницы**. Пас аз иҷрои ин команда дар экран равзанаи робитагии Параметры страницы (Расми) пайдо мегардад.

Расми 2.29. Равзанаи **Параметры страницы**

Чи тавре ки аз расм дида мешавад, равзана аз чор тугмаи кабатӣ иборат аст:

Страница (Саҳифа - Page) - аз имкониятҳои ин тугмаи кабатӣ истифода бурда тамоюли чопкунии varaқи кори 2.29. (Китоб шакл ё Албом шакл), интихобкунии масштаби чопӣ varaқи кори нисбат ба миқдори саҳифаҳои чопии муакянкардашуда, интихобкунии формати саҳифаи чопӣ, муайянкунии сифати чоп, гузоштан ё нагузоштани рақам дар саҳифаи якуми varaқи кори ва дигар характеристикаҳои саҳифаи чопиро муайян намудан мумкин аст.

Поля (Ҳошия - Margins) - имкониятҳои ин тугмаи кабатӣ барои интихоб кардани ҳошияҳои болоӣ, поёӣ, чап ва ростии саҳифаи чопӣ хизмат мерасонанд.

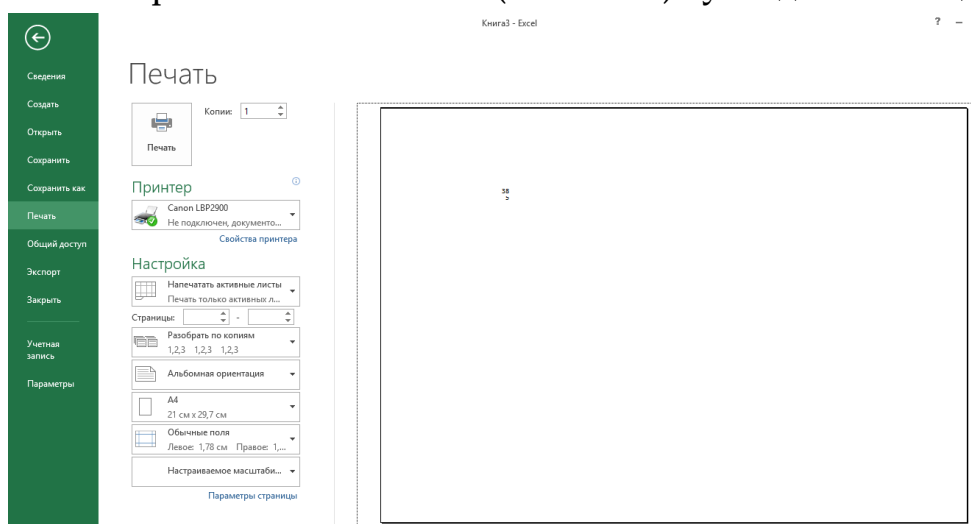
Колонтитулы (Колонтитулҳо - Header/Footer) - имкониятҳои ин тугма барои ба саҳифаҳои чопии varaқи кори гузоштани колонтитулҳои болоӣ ва поёӣ хизмат мерасонанд. Хотиррассон менамоям, ки колонтитул гуфта информатсияи дар ҳошияҳои болоӣ ё поёнии саҳифа гузошташударо меноманд. Дар онҳо номи varaқи кори ё Китоби кори, рақами саҳифаҳо, таърихи рӯз, вақти чорӣ ва ҳар гуна маълумотҳои дигарро ҷойгир кардан мумкин аст.

Лист (Варақ - Sheet) - ин тугмаи қабатӣ барои муайянкунии тарзҳои ба чоп баровардани садиғаи чопӣ ва фрагментҳои алоҳидаи он хизмат мерасонад.

Пас аз муайянкунии параметрҳои саҳифаҳои чопии варақи кори дар равзанаи робитавии **Параметры страница** тугмаи ОК -ро пахш намудан лозим аст. Агар параметрҳои дохилкардашуда қобили қабул набошанд, он гоҳ тугмаи **Отмена** -ро пахш намудан зарур аст.

Тарзи чопкунии варақи кори. Баъд аз гузаронидани амалиёти муайянкунии параметрҳои садиғаҳои чопӣ Варақи кори дар қоғаз чоп намудан мумкин аст. Одатан пеш аз чоп намудани Варақи кори, онро ба экран мебароранд. Барои ин аз менюи барномаи Excel банди **ФАЙЛ** ва аз зерменюи пайдогардида бо воситаи сатри **Печать** (Аз назар гузаронии пешаки - Print Preview)-ро интихоб менамоянд. Ҳангоми мувофиқи табъ будани саҳифаҳои чопии варақи кори онҳоро бо ёрии принтер чоп менамоянд.

Барои чопкунии Варақи кори аз командаи зерини менюи барномаи истифода мебаранд: **ФАЙЛ ► Печать**. Дар натиҷа дар экран равзанаи робитавии **Печать** (Расми 33) кушода мешавад.

Расми 2.30. Равзанаи ба чопбарории варақаи кори

Тавре, ки аз расм дида мешавад, дар кисми болоии равзана калимаи Принтер (Printer) ва дар поёни он Имя (Ном -Name) навишта шудааст. Аз тарафи ростии онҳо бошад, майдончаи хурде дида мешавад, ки дар он информатсияи Canon LBP2900 оварда шудааст. Ин

навишт нишон медиҳад, ки ҳоло принтери чопи принтери Canon LBP2900 мебошад. Барои иваз намудани намуди принтер тиршаеро, ки аз тарафи рости майдонча ҷойгир шудааст, пахш менамоем. Дар натиҷа дар экран рӯкхати принтерҳои дар система бақадрифташуда пақдо мешавад. Нишондиҳандаи мушро ба болои номи принтери лозимк гузошта, тугмаи шапи онро пахш менамоем. Ҳамин тавр, принтери лозимӣ интихоб карда мешавад.